

12.03.2018

12 березня 2018 року виповнюється 155 років від дня народження академіка Володимира Івановича Вернадського

12 березня 2018 р. виповнилося 155 років від дня народження геніального вченого, видатного громадського діяча і організатора науки, першого президента Української академії наук (нині – Національна академія наук України) академіка Володимира Івановича Вернадського ([Національна академія наук України](#)).

В. І. Вернадський народився 12 березня 1863 р. у м. Петербурзі. Ґрунтовні знання він одержав на природничому відділенні фізико-математичного факультету Петербурзького університету. Володіючи майже всіма романськими, германськими і слов'янськими мовами, В. І. Вернадський впродовж багатьох років мав тісні зв'язки з найкращими науковими школами Франції, Італії, Німеччини, Чехословаччини, Швейцарії, Греції, Англії.

Початок наукової діяльності В. І. Вернадського був пов'язаний з розробленням нових напрямів у кристалографії і мінералогії, різним аспектам яких присвячено докторську дисертацію і більшість великих праць ученого. На подальших етапах наукових пошуків Володимир Іванович віддавав перевагу розробленню таких нових наукових напрямів геології, як геохімія, біогеохімія, радіогеологія, а також вивченню біосфери. Він став фундатором вчення про ноосферу. Головною рисою біосфери, як вважав мислитель, є те, що в ній існує велика геологічна, можливо, космічна сила, планетарна дія якої не береться до уваги в уявленнях про космос, таких, що мають наукову основу. Ця сила є розум людини, спрямована й організована воля її як істоти суспільної. Отже, біосфера під впливом освіченої людини з часом перетворюється на ноосферу – сферу розуму. Понад 30 років В. І. Вернадський займався вивченням радіоактивного розпаду елементів. Він збагатив науку глибокими ідеями, висунув низку наукових положень важливого практичного значення.

В. І. Вернадський був чудовим педагогом. Він виступав з науковими доповідями в багатьох університетах Західної Європи. Мінералогічна школа В. І. Вернадського та його численні талановиті учні і їхні послідовники успішно продовжують опановувати його невмирущі ідеї. Протягом усього життя Володимир Іванович відстоював людську гідність, людину як особистість, позапартійність науки.

В. І. Вернадський – автор понад 400 наукових праць, більшість із яких зберігають свою актуальність і донині.

З іменем Володимира Івановича Вернадського тісно пов'язано заснування Української академії наук. Він розробив попередні концептуальні тези щодо створення Академії як загальнонаціонального масштабного наукового центру, потужного об'єднання державних наукових установ. Серед них – бібліотека, архів, геологічні установи, національні музеї, інститути для експериментальних та гуманітарних наук. За безпосередньої участі В. І. Вернадського підготовлено перший проект Статуту Української академії наук. Він же став першим президентом Академії. Завдяки В. І. Вернадському вже на початковому етапі створення й функціонування Української академії наук було закладено потужний потенціал подальшого розвитку академічної науки в Україні.

Учений-мислитель помер 6 січня 1945 р. Ім'я геніального вченого присвоєно багатьом академічним інститутам, бібліотекам, кораблям, гірському хребту у східній частині Антарктиди тощо. Починаючи з 1973 р. у НАН України встановлено премію імені В. І. Вернадського. У 1981 р. на бульварі Вернадського у м. Києві споруджено величний пам'ятник науковцеві.

У березні 2013 р. з нагоди відзначення 150-річчя від дня народження видатного мислителя у Києві (в приміщенні Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, вул. Володимирська, 62) було урочисто відкрито скульптурне погруддя академіка В. І. Вернадського.

На вшанування пам'яті вченого щороку проводяться присвячені йому читання. Цьогоріч вони відбулися вже двадцять восьмий раз.